

Recepcja teatru i dramatu rosyjskiego w Polsce po przemianie ustrojowej (1989–2014)

Rozprawa doktorska składa się z czterech części. W pierwszym rozdziale pt. *Obraz teatru rosyjskiego z perspektywy polskiej — dzieje recepcji* opisany został odbiór teatru rosyjskiego w Polsce na przestrzeni dziejów, m.in. proces przyswojenia dramaturgii rosyjskiej przez teatr polski oraz etapy kształtowania się stereotypowego obrazu teatru rosyjskiego.

W drugim rozdziale pt. *Dramat rosyjski w kulturze polskiej po 1989 roku* analizie została poddana polityka wydawnicza oraz strategie translatorskie tłumaczy literatury obcojęzycznej. Przedmiotem badań rozdziału drugiego są przekłady tekstów rosyjskich na język polski. Kolejno dokonano analizy różnorodnych strategii przekładów najbardziej eksploatowanych przez teatr tłumaczy. W dalszej części omawiono zainteresowanie polskiego teatru tzw. „czernuchą” lat 90. (Nikołaj Kolada i jego szkoła), „nową rosyjską szczerością” (Jewgienij Grizzkowicz), rosyjską odmianą postmodernizmu (Władimir Sorokin), rosyjskim „nowym dramatem” i techniką *verbatim* (Teatr.doc) oraz teatrem Iwana Wyrpajewa.

W trzecim rozdziale poświęconym recepcji teatralnej zostały przeanalizowane wybrane polskie inscenizacje dramatów rosyjskich ze szczególnym skupieniem uwagi na utrwalonych w recenzjach lub dostępnych mi z autopsji reakcjach widowni, kodach odbioru. W pierwszej części rozdziału przedstawiona została analiza spektakli na podstawie dramaturgii radzieckiej wystawione po 1989 roku z uwzględnieniem dramaturgii Aleksandra Wampiłowa, rosyjskich postmodernistów oraz „postwampiłowców”. W drugiej części tego rozdziału analizie zostały poddane inscenizacje powstałe w oparciu o najnowszy dramat rosyjski. W teatrze polskim wśród dramatów współczesnych największy sukces na scenach polskich osiągnęły dramaty Nikołaja Kolady, Iwana Wyrpajewa, Jewgienija Grizzkowicza.

Część czwarta pt. *Polsko-rosyjska współpraca teatralna: występy gościnne, festiwale* zawiera analizę wyborów polskich organizatorów festiwali teatralnych oraz konsekwencje obecności zespołów rosyjskich na wydarzeniach kulturowych. Teatr rosyjski na festiwalach polskich cieszy się dużym powodzeniem, często jest uczestnikiem festiwalu „Konfrontacje Teatralne” w Lublinie, toruńskim „Kontaktie”, gdańskim „Festiwalu Szekspirowskim”, „Materii primie” w Krakowie i innych. Występy gościnne nie są jedynym rodzajem współpracy teatralnej pomiędzy Polską a Rosją. Bardzo interesujące efekty daje bezpośrednia współpraca.

Ekateryna Skarapova